

С.М. ЗИМАН¹, Ю.Ю. ТЮХ²

¹ Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ, МСП-1, 01601, Україна
syst@botany.kiev.ua

² НПП «Синевир», Закарпатська обл., Міжгірський р-н,
Україна

БІОМОРФОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РІДКІСНИХ ТАКСОНІВ СУДИННИХ РОСЛИН У ФЛОРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»

Ключові слова: флора Синевиру, рідкісні таксони, біоморфологічні особливості

У цій статті публікуються деякі результати багаторічних (протягом останніх 15 років) досліджень рослинного покриву частини Горган (на території національного природного парку «Синевир»). Критичний перегляд результатів флористичних досліджень у Горганах, передусім у «Синевирі», подано окремо, а тут, за браком обсягу, не наводиться. Слід лише зазначити, що літературні відомості щодо флори «Синевиру» стосувалися переважно водно-болотних локалітетів [1–3, 7, 8], автори ж зосередили увагу на високогір'ї. Крім власних результатів багаторічних досліджень [4], ми використали такі важливі літературні джерела, як «Червона книга України» [9], «Червоний список Закарпаття» [5], «Рідкісні, ендемічні, реліктові та погранично-ареальні види рослин Українських Карпат» [6]. Відомості щодо життєвих форм судинних рослин флори «Синевиру», зокрема рідкісних, відсутні.

Охорона рідкісних рослин як складова проблеми збереження та підтримання біологічної різноманітності має базуватися на детальній інформації про біолого-морфологічні особливості рослин, які доцільно охороняти. У зв'язку з актуальністю даного питання нашою метою було уточнення трапляння рідкісних видів судинних рослин у флорі НПП «Синевир» та їх біоморфологічне дослідження. Нижче подаємо біоморфологічну, созологічну та географічну характеристики 94 рідкісних видів флори «Синевир» (таблиця).

Біоморфологічна, созологічна та географічна характеристика рідкісних видів судинних рослин у флорі НПП «Синевир»

Вид	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Aconitum hosteanum</i> Schur	п	нр	с	К	ск	VU	СК	М., К.
<i>A. nanum</i> (Baumg.) Simonk.	п	бр	с	Б	мк	VU	СПК	М., К.
<i>Allium ursinum</i> L.	п	бр	с	Ц	мк	VU	Є	М., К.
<i>A. victorialis</i> L.	п	бр	с	Ц	мк	LR	ЄА	М.
<i>Anemone narcissiflora</i> L.	п	нр	м	Кк	мк	VU	ГА	Ч.к., М.
<i>Aquilegia nigricans</i> Baumg.	п	нр	с	К	ск	CR	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Arnica montana</i> L.	п	нр	с	Кк	мк	VU	СПЄ	М., К.
<i>Asplenium septentrionale</i> (L.) Hoffm.	п	р	с	Кк	мк	EN	ГА	М., К.
<i>Astrantia major</i> L.	п	нр	с	Кк	мк	LR	Є	К.
<i>Atragene alpina</i> L.	к	бр	с	Дк	мк	VU	СПЄ	М.
<i>Atropa belladonna</i> L.	п	бр	с	Кк	мк	VU	СПЄ	Ч.к., М.
<i>Blechnum spicant</i> (L.) Roth.	п	р	с	Кк	мк	VU	СПЄ	К.
<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	п	бр	с	Кк	мк	VU	Кс	Ч.к., М., К.
<i>Campanula kladniana</i> (Schur.) Vitasek	нк	нр	с	Кк	мк	VU	КСу	Ч.к., М., К.
<i>C. abietina</i> Griseb. et Schenk	п	нр	с	Кк	мк	LR	СПК	М., К.
<i>C. Subcapitata</i> M. Pop.	п	нр	с	Дк	мк	VU	СК	К.
<i>Cardaminopsis neglecta</i> (Schultes) Hayek	п	нр	с	Кк	мк	VU	К	М., К.
<i>C. ovirensis</i> (Wulf) Thell. ex Jav.	п	нр	с	Дк	мк	VU	К	К.
<i>Carduus kernerii</i> Simonk.	п	нр	с	К	ск	CR	СПК	М., К.
<i>Carlina acaulis</i> L.	п	р	с	К	ск	LR	СПЄ	М.
<i>Centaurea carpatica</i> (Porc.) Porc.	п	нр	с	К	ск	LR	СК	М., К.
<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	п	бр	с	Б	мк	EN	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>C. longifolia</i> (L.) Fritsch.	п	бр	с	Б	мк	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>C. rubra</i> (L.) Rich.	п	бр	с	б	мк	VU	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Cerastium lanatum</i> Lam.	нк	бр	с	К	ск	VU	СПЄ	М., К.
<i>Coeloglossum alpinum</i> Schur	п	бр	с	Б	мк	CR	СПК	Ч.к.
<i>C. viride</i> (L.) Hartm.	п	бр	с	Б	мк	VU	ГА	Ч.к., М., К.
<i>Colchicum autumnale</i> L.	п	бр	с	Ц	мк	VU	ЄАм	М., К.
<i>Cystopteris sudetica</i> A. Braun & Milde Ч.к., М., К.	п	р	с	Кк	мк	VU	ЄА	
<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó	п	бр	с	Б	мк	VU	ЄА	Ч.к., М., К.

Вид	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>D. incarnata</i> (L.) Soó	п	бр	с	Б	МК	EN	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>D. maculata</i> (L.) Soó	п	бр	с	Б	МК	VU	Є	Ч.к., М., К.
<i>D. majalis</i> (Rchb.) P.F. Hunt & Summ.	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>Daphne mezereum</i> L.	к	бр	с	Дк	МК	LR	Є	К.
<i>Dianthus carpaticus</i> Woloszcz.	нк	бр	с	Дк	МК	VU	СПК	К.
<i>Diphasiastrum alpinum</i> (L.) Holub	п	бр	с	Дк	МК	VU	ГА	Ч.к., М., К.
<i>Drosera rotundifolia</i> L.	п	нр	с	Кк	МК	EN	ГА	Ч.к., М., К.
<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser	п	бр	с	Б	МК	EN	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>E. helleborine</i> (L.) Crantz	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>E. palustris</i> (L.) Crantz	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>E. purpurata</i> Smith	п	бр	с	Б	МК	VU	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Euphorbia carpatica</i> Woloszcz.	п	бр	с	Кк	МК	LR	СК	М., К.
<i>Galanthus nivalis</i> L.	п	нр	с	Ц	МК	VU	ГА	Ч.к., М., К.
<i>Galium carpaticum</i> Klok.	п	бр	с	Кк	МК	VU	СК	К.
<i>Gentiana acaulis</i> L.	п	нр	с	Дк	МК	EN	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>G. lutea</i> L.	п	нр	с	К	ск	EN	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>G. punctata</i> L.	п	нр	с	К	ск	VU	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	п	нр	с	Кк	МК	VU	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. Br.	п	бр	с	Б	МК	EN	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Gymnocarpium robertianum</i> (Hoffm.) Newman	п	р	с	Дк	МК	VU	ГА	М.
<i>Helleborus purpurascens</i> Waldst. et Kit.	п	нр	с	Кк	МК	LR	СПЄ	М., К.
<i>Hyperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank & Mart.	п	бр	с	Кк	МК	EN	Кс	Ч.к., М., К.
<i>Iris graminea</i> L.	п	бр	с	Кк	МК	LR	СПЄ	К.
<i>Leucanthemum raciborskii</i> M.Pop. & Chrshan.	нк	нр	с	Дк	МК	VU	СК	М., К.
<i>Leucojum vernum</i> L.	п	нр	с	Ц	МК	VU	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Lilium martagon</i> L.	п	нр	с	Ц	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>Linum extraaxillare</i> Kit.	п	бр	с	Кк	МК	VU	КБ	М., К.
<i>Listera cordata</i> (L.) R. Br.	п	бр	с	Б	МК	CR	ГА	Ч.к., М., К.
<i>L. ovata</i> (L.) R. Br.	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>Lunaria rediviva</i> L.	п	бр	с	Кк	МК	LR	Є	М., К.
<i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub	п	бр	с	Кк	МК	CR	ЄАм	Ч.к., М., К.
<i>Melampyrum saxosum</i> Baumg.	м	бр	—	—	МК	LR	СК	М., К.
<i>Menyanthes trifoliata</i> L.	п	бр	с	Кк	МК	VU	ЄА	К.
<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>Oberna carpatica</i> (Zapał.) Czer.	нк	бр	с	К	ск	VU	СК	К.
<i>Orchis mascula</i> (L.) L.	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄАм	Ч.к., М., К.
<i>O. militaris</i> L.	п	бр	с	Б	МК	VU	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>O. coriophora</i> L.	п	бр	с	Б	МК	EN	Є	Ч.к., М., К.

Вид	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>O. morio</i> L.	п	бр	с	Б	мк	VU	СПЄ	Ч.к., М., К.
<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.	к	бр	с	Дк	мк	EN	ЄА	Ч.к., М., К.
<i>Phyllitis scolopendrium</i> (L.) Neuman	п	р	с	Кк	мк	LR	ГА	М., К.
<i>Phyteuma confusum</i> A. Kerner	п	нр	с	Кк	мк	CR	СПК	Ч.к.
<i>P. tetramerum</i> Schur	п	нр	с	Кк	мк	VU	СПК	М., К.
<i>P. vagneri</i> A. Kerner	п	нр	с	Кк	мк	LR	СПК	М., К.
<i>Pinus cembra</i> L.	д	бр	с	К	ск	EN	СЄ	Ч.к., М., К.
<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	п	бр	с	Б	мк	VU	ЄА	Ч.к., М.
<i>Pleurospermum austriacum</i> (L.) Hoffm.	п	нр	с	К	ск	VU	Є	М.
<i>Polygala subamara</i> Fritsch.	п	нр	с	Кк	мк	VU	КАл	М., К.
<i>Polypodium interjectum</i> Shivas	п	бр	с	Дк	мк	VU	СПК	-
<i>Polystichum lonchitis</i> (L.) Roth	п	р	с	Кк	мк	VU	ГА	М.
<i>Primula poloninensis</i> (Domin) Fed.	п	нр	с	Кк	мк	VU	СК	М., К.
<i>Pseudorchis albida</i> (L.) A. Love & D. Love	п	бр	с	Б	мк	VU	ГА	Ч.к., М.
<i>Ranunculus carpaticus</i> Herbich	п	нр	с	Дк	мк	VU	СПК	М., К.
<i>Rhodiola rosea</i> L.	п	бр	с	Дк	мк	EN	ГА	Ч.к., М, К.
<i>Scabiosa opaca</i> Klok.	п	нр	с	Кк	мк	VU	СПК	М., К.
<i>Scopolia carniolica</i> Jacq.	п	бр	с	Кк	мк	LR	СЄ	Ч.к., М, К.
<i>Selaginella selaginoides</i> (L.) C. Mart.	п	бр	с	Кк	мк	CR	ГА	Ч.к., М, К.
<i>Symphytum cordatum</i> Waldst. et Kit. ex Willd.	п	нр	с	Кк	мк	LR	СЄ	М.
<i>Taraxacum alpinum</i> Hegetschw. et Heer	п	р	с	К	ск	LR	СЄ	К.
<i>Taxus baccata</i> L.	д	бр	с	Кк	ск	EN	ГА	Ч.к., М, К.
<i>Traunsteinera globosa</i> (L.) Rcnb.	п	бр	с	Б	мк	VU	СПЄ	Ч.к., М, К.
<i>Thymus alternans</i> (Zapat.) Czer.	п	бр	с	Дк	мк	VU	СК	М., К.
<i>Th. subalpestris</i> Klok.	п	бр	с	Дк	мк	VU	СК	К.
<i>Trollius transsilvanicus</i> Schur	п	нр	с	Кк	Мк	VU	СПК	М., К.

П р и м і т к и. *Біоморфологічна характеристика*: (1–5) д — дерево, нк — напівкущик, п — полікарпик, м — монокарпик; р — розетковий, нр — напіврозетковий, бр — безрозетковий; с — симподіальний, м — моноподіальний; к — каудексовий, кк — короткокореневищний, дк — довгокореневищний, б — бульбовий; ск — стрижнекореневий, мк — мичкуватокореневий. *Категорії охорони* (6): CR — критично загрожуваний (critically endangered), EN — загрожуваний (endangered), VU — вразливий (vulnerable), LR — менш вразливий (lower risk). *Ареали* (7): К — загальнокарпатський, СХ — східнокарпатський, СПК — східно-південнокарпатський, КСу — карпатсько-судетський, КБ — карпатсько-балканський, Кал — карпатсько-альпійський, Є — європейський, СЄ — середньоевропейський, СПЄ — середньо-південноєвропейський, ЄВ — євразійський, ГА — голарктичний, Кс — космополітний. *Літературні джерела* (8): Ч.к. — «Червона книга України» [9], М. — К.А. Малиновський та ін. [6], В.В. Крічфалушій та ін. [5].

За життєвими формами серед рідкісних рослин у «Синевирі» переважають трав'яні багаторічники (полікарпіки) — 84 таксони, напівкущиків чотири види (*Campanula kladniana*, *Cerastium lanatum*, *Leucanthemum raciborskii*,

Oberna carpatica), кущів та кущиків — три (*Atragene alpina*, *Daphne mezereum*, *Oxycoccus microcarpa*), дерев — два види (*Pinus cembra*, *Taxus baccata*), монокарпиків — один вид (*Melampyrum saxosum*).

Домінують рослини з мичкуватою кореневою системою, а стрижнекорених зовсім небагато — лише сім видів (*Aconitum hosteanum*, *Aquilegia transsilvanica*, *Carduus kernerii*, *Carlina acaulis*, *Centaurea carpatica*, *Cerastium lanatum*, *Oberna carpatica*), для яких характерні багаторічні пагони — гілки каудекса. Разом з тим у 46 видів (зокрема, *Anemone narcissiflora*, *Atropa belladonna*, *Campanula abietina* та ін.) підземні багаторічні пагони — короткі кореневища, у 15 видів (*Campanula subcapitata*, *Gentiana acaulis*, *Gymnocarpium robertianum*, *Leucanthemum raciborskii*, *Ranunculus carpaticus* та ін.) — довгі кореневища, у 21 виду (*Aconitum nanum*, *Gymnadenia conopsea*, *Lilium martagon*, *Orchis morio* та ін.) — бульби чи цибулини. Надземні пагони переважно безрозеткові (54 види — *Aconitum nanum*, *Dianthus carpaticus*, *Linum extraaxillare*, *Lunaria rediviva*, *Melampyrum saxosum*, *Oberna carpatica* та ін.), напіврозеткова структура відзначена у 30 видів (*Aconitum hosteanum*, *Aquilegia transsilvanica*, *Helleborus purpurascens*, *Oberna carpatica* та ін.). Надземні пагони розеткової структури виявлені лише у семи видів, здебільшого спорових рослин (*Asplenium septentrionale*, *Blechnum spicant*, *Phyllitis scolopendrium* та ін.). Усім рідкісним видам у флорі НПП (за винятком *Anemone narcissiflora*) притаманне симподіальне поновлення надземних пагонів.

Найбільшими за кількістю видів є родини *Orchidaceae* (24 види), *Ranunculaceae* (8 видів), *Asteraceae* (6 видів) та *Campanulaceae* (по 6 видів), інші представлені одним—трьома видами. Порівняно значною є участь у переліку рідкісних рослин «Синевиру» вищих спорових рослин — їх 11 видів (зокрема, *Asplenium septentrionale*, *Blechnum spicant*, *Botrychium lunaria*, *Cystopteris sudetica*, *Diphasiastrum alpinum*, *Lycopodiella inundata*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polypodium interjectum* та ін.), проте відсутні рідкісні види з родів *Carex*, *Salix*, *Saxifraga*, *Veronica*, характерні для інших гірських флор Українських Карпат.

Серед рідкісних рослин «Синевиру» переважають таксони третьої категорії рідкісності (VU) — 57 видів (*Aconitum hosteanum*, *Allium ursinum*, *Cerastium lanatum*, *Galium carpaticum*, *Gentiana punctata*, *Lilium martagon*, *Phyteuma tetramerum*, *Traunsteinera globosa* та ін.). Видів з першої групи (CR) — 7 (*Aquilegia transsilvanica*, *Carduus kernerii*, *Coeloglossum alpinum*, *Listera cordata*, *Lycopodiella inundata*, *Phyteuma confusum*, *Selaginella selaginoides*), з другої (EN) — 14 (*Asplenium septentrionale*, *Cephalanthera damasonium*, *Drosera rotundifolia*, *Epipactis atrorubens*, *Gentiana acaulis*, *G. lutea*, *Orchis coryophora*, *Rhodiola rosea* та ін.), з четвертої (LR) — 16 (*Allium victorialis*, *Daphne mezereum*, *Helleborus purpurascens*, *Melampyrum saxosum*, *Phyllitis scolopendrium* та ін.).

Більше половини рідкісних видів (48) включено до «Червоної книги України» [9], 76 — до «Червоного списку Закарпаття» [5], 79 — до колективної праці, присвяченої рідкісним, ендемічним, реліктовим та погранично-ареальним видам рослин Українських Карпат [6]. Проте значний науковий інтерес являють види, не внесені у сучасну «Червону книгу України», наприклад, критично загрожуваний (CR) *Carduus kernerii* та види, котрі є під загрозою зникнення (VU), —

Aconitum hosteanum, *Campanula subcapitata*, *Cardaminopsis ovirensis*, *Cerastium lanatum*, *Leucanthemum raciborskii*, *Primula poloninensis*, *Trollius transsilvanicus*, і деякі інші. На це нещодавно звернули увагу С.М. Зиман зі співавторами [4].

Найцікавішими є два види (*Coeloglossum alpinum* та *Phyteuma confusum*), раніше не відомі для флори «Синевиру» та Українських Карпат, як і флори України загалом. Вони потребують подальших досліджень.

Ще ми відзначаємо відсутність 11 видів рідкісних рослин, відомих з літератури й не знайдених нами на ботанічних маршрутах: *Botrychium multifidum* (S.G. Gmelin) Rupr., *Carex pauciflora* Light, *Dactylorhiza cordigera* (Fris) Soó, *Galium hercynicum* Weig, *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod., *Potentilla crantzii* (Crantz) G. Beck ex Fritsch, *Pulsatilla scherfelii* (Ullep.) Skalicki, *Rhododendron myrifolium* Schott. & Kotschy, *Swertia perennis* L., *Veronica alpina* L., *Valeriana simplicifolia* (Rchb.) Kabath. Проте ми виявили дев'ять видів рідкісних рослин, які для «Синевиру» і Горган раніше не наводилися: *Aconitum nanum*, *Carduus kernerii*, *Cardaminopsis neglecta*, *Gentiana lutea*, *Polygala subamara*, *Polypodium interjectum*, *Primula poloninensis*, *Taraxacum alpinum*, *Trollius transsilvanicus*.

У НПП «Синевир» переважають види з європейськими ареалами (понад 30), причому 18 з них трапляються у горах Південно-Східної Європи (*Aquilegia transsilvanica*, *Atragene alpina*, *Blechnum spicant*, *Gentiana acaulis*, *Helleborus purpurascens*, *Leucosium vernum* та ін.). У 15 видів ареали охоплюють Євразію (*Cephalanthera longifolia*, *Dactylorhiza fuschsii*, *Gentiana lutea*, *Lilium martagon*, *Listera ovata*, *Neottia nidus-avis* та ін.), у 14 — Голарктику (*Anemone narcissiflora*, *Asplenium septentrionale*, *Coeloglossum viride*, *Diphasiastrum alpinum*, *Drosera rotundifolia*, *Phyllitis scolopendrium* та ін.).

Виявлено 29 видів карпатських ендеміків, серед них найбільше східно-південно-карпатських (*Aconitum nanum*, *Carduus kernerii*, *Coeloglossum alpinum*, *Dianthus carpaticus*, *Phyteuma confusum*, *Polypodium interjectum*, *Ranunculus carpaticus* та ін. — загалом 13 видів), а видів, поширення яких обмежене лише Східними Карпатами, порівняно небагато — 12 (*Aconitum hosteanum*, *Campanula subcapitata*, *Euphorbia carpatica*, *Galium carpaticum*, *Leucanthemum raciborskii*, *Oberna carpatica*, *Primula poloninensis* та ін.), здебільшого вони є вузькими географічними расами зі спірним таксономічним статусом.

Стосовно висотно-ценотичних особливостей рідкісних видів «Синевиру», то найчисельнішою є фракція високогірних, переважно петрофітних рослин (37), трохи менше — галявинно-лісових (34 види, більшість з них належить до родини *Orchidaceae*), а рідкісних лісових рослин близько 10 видів. Усі критично загрожувани рослини трапляються у високогірних локалітетах, серед загрожуваних рослин переважають галявинно-лісові.

Висновки

Уперше розглянуто біоморфологічні, созологічні і географічні особливості 94 рідкісних видів природної флори НПП «Синевир». Дев'ять видів раніше для «Синевиру» та Горган не наводилися, а два види (*Coeloglossum alpinum* Schur, *Phyteuma confusum* A. Kerner) невідомі у флорі Українських Карпат та України.

1. Андрієнко Т.Л., Попович С.Ю. Болота Закарпаття // Природні багатства Закарпаття: Зб. наук. праць. — Ужгород: Карпати, 1987. — С. 161—165.
2. Андрієнко Т.Л., Попович С.Ю. Висячі болота Українських Карпат у долині р. Терєблї // Укр. ботан. журн. — 1981. — **38**, № 5. — С. 28—32.
3. Брадїс Є.М., Андрієнко Т.Л., Лихобабина Є.П. Оліготрофні болота Закарпатської області // Укр. ботан. журн. — 1969. — **26**, № 1. — С. 29—35.
4. Зиман С.М., Булах О.В., Гамор А.Ф. Про рідкісні високогірні види квіткових рослин у флорі Українських Карпат — вікаріанти видів з широкими ареалами та екологією // Наук. зап. Держ. природн. музею. — 2006. — Вип. 22. — С. 25—34.
5. Крічфалушій В.В., Будніков Г.Б., Мигаль А.В. Червоний список Закарпаття: Види рослин та рослинні угруповання, що знаходяться під загрозою зникнення. — Ужгород, 1999. — 140 с.
6. Малиновський К.А., Царик Й.В., Кияк В.Г., Нестерук Ю.І. Рідкісні, ендемічні, реліктові та погранично-ареальні види рослин Українських Карпат. — Львів: Ліга-Прес, 2002. — 76 с.
7. Попович С.Ю., Андрієнко Т.Л. Рослинність озера Гропа та його наукова цінність // Укр. ботан. журн. — 1982. — **39**, № 4. — С. 92—95.
8. Попович С.Ю., Устименко П.М. Рослинні раритети національного парку «Синевир» // Укр. ботан. журн. — 1996. — **53**, № 1—2. — С. 111—117.
9. Червона книга України. Рослинний світ / Відп. ред. Ю.Р. Шеляг-Сосонко. — К.: УЕ, 1996. — 608.

Рекомендує до друку
Я.П. Дідух

Надійшла 18.12.2007

С.Н. Зиман¹, Ю.Ю. Тюх²

¹ Інститут ботаники ім. Н.Г. Холодного НАН України, г. Київ

² НПП «Синевир», Закарпатська обл., Межгорський р-н, Україна

БИОМОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕДКИХ ТАКСОНОВ СОСУДИСТЫХ РАСТЕНИЙ ВО ФЛОРЕ НАЦИОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКА «СИНЕВИР»

Рассмотрены биоморфологические, созологические и географические особенности 94 редких видов в природной флоре национального природного парка «Синевир». Мы выявили девять видов редких растений, ранее неизвестных для этого района и Горган в целом, а два вида — для флоры Украинских Карпат и Украины.

Ключевые слова: флора Синевира, редкие таксоны, биоморфологические особенности.

S.M. Ziman¹, Yu.Yu. Tyukh²

¹ M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

² National Nature Park «Synevyr», Zakarpatskay Region, Ukraine

BIOMORPHOLOGICAL ANALYSIS OF RARE PLANTS IN THE FLORA OF THE NATIONAL NATURE PARK «SYNEVYR»

The results of the study of the biomorphological, sozoological and geographical peculiarities of 94 rare species in the flora of the National Nature Park «Synevyr». Beside new data on life forms, we revealed the presence in this flora of 9 rare species previously not reported in this region and the Gorgans as a whole. Two of them were unknown within the flora of the Ukrainian Carpathians and Ukraine.

Key words: flora of the Synevyr, rare taxa, biomorphological peculiarities.